

INNHold

FORORD.....	9
INNLEDNING.....	11
Hvorfor en kritisk drøfting av mentaliseringsteorien?.....	11
Mentalisering – en avgjørende sosial kompetanse.....	13
Mentalisering – et omnipotent begrep.....	16
Mentalisering – og det dualistiske menneskesynet.....	18
Et alternativ inspirert av fenomenologien.....	21
En kritisk drøfting – av hva?.....	22
KAPITTEL I	
MENTALISERING – VÅR TIDS MANTRA.....	23
Å se seg selv utenfra, og å se andre innenfra.....	23
Mor–barn–samspillet.....	26
Foreldrementalisering.....	27
Karakteristika ved menneskets fungering.....	30
Holdning versus mening.....	33
Mentalisering – en gjennomgripende sosial foreteelse.....	37
Evnen til å forstå andre – og seg selv.....	41
God versus dårlig evne til mentalisering.....	44
KAPITTEL 2	
MENTALISERINGSTEORIEN OG BARNEVERNSELFELTET.....	49
Fagpersoners behov for teoretisk og forskningmessig kunnskap.....	49
Mentalisering i dommer og vedtak i barnevernssaker.....	52
Et eksempel – dom i lagmannsretten.....	58

KAPITTEL 3

SINNET, DET MENTALE, ATFERD – OG ANDRE USKARPE BEGREPER	61
Hva holder vi når vi holder «sinnet i sinnet»?	61
Metaforer om mennesket som sjel og kropp – indre og ytre	65
Hvorfor så mange metaforer om det indre og ytre?	66
Språkets funksjon	69
Mentale representasjoner, ideer og forestillinger	71
Det subjektive og det objektive – indre og ytre sannheter?	75

KAPITTEL 4

SKILLET MELLOM SINN OG ATFERD	81
Kropper og atferd	81
Er atferd uten psykologisk mening?	86
Mentalisering – en forestillende aktivitet	88

KAPITTEL 5

MENTALISERING – ET SVIKT- OG MANGELPERSPEKTIV	93
Forskjeller mellom mennesker	93
Ustabil emosjonell personlighetsforstyrrelse	97

KAPITTEL 6

PRIMÆR INTERSUBJEKTIVITET – BARNETS

IKKE-MENTALISERENDE PSYKOLOGISKE BEGYNNELSE	103
Primær intersubjektivitet – et ikke-mentalistisk, før-kognitivt liv . .	103

KAPITTEL 7

FORELDREMENTALISERING	113
Hva er foreldrementalisering?	113
Vurdering av ulike kapasiteter knyttet til foreldrementalisering . . .	115
Kritiske stemmer	119
Språklige forklaringer og narrativer	124
Fra det implisitte til det eksplisitte	125
Mary Ainsworth og foreldresensitivitet	127
Livsforståelse	131
Igjen om foreldres kapasitet til refleksiv funksjon	133

KAPITTEL 8	
SOSIAL PRAKSIS – MILJØTERAPI	135
Sosiale praksiser	135
KAPITTEL 9	
ULIKE PERSPEKTIVER PÅ FORSTÅELSE MELLOM MENNESKER	141
Problemet med andres sinn – eller?	141
Sosial kognisjon eller sosial persepsjon?	143
Evner og kapasiteter, eller levd liv i det sosiale fellesskapet?	146
En menneskelig livsform	148
Tilskuere eller deltakere?	150
KAPITTEL 10	
FORTOLKNINGER OG SLUTNINGER	153
Hva vil det si å fortolke noe?	153
Inntrykket – en kilde til direkte forståelse av andre	157
Teorier om direkte empatisk persepsjon	158
En grunnleggende asymmetri	161
KAPITTEL 11	
MENTALISERING – ET SAMLEBEGREP	163
Mentalisering og Theory of Mind	163
Språket som alternativ til en teori om sinnet	167
KAPITTEL 12	
ET BILDE AV MENNESKET – NOE INDRE OG NOE YTRE?	173
Sinnet og det kroppslige	173
Det dualistiske menneskesynet – og hverdagsspråket	174
Innsiden – finnes den?	176
Hva kan vi vite og ikke vite om andres indre liv?	178
Å vite at andre mennesker har sinn	184
KAPITTEL 13	
FORSTÅELSE MELLOM MENNESKER – ET FENOMENOLOGISK	
ALTERNATIV	187
Maurice Merleau-Ponty – «kroppens filosof»	187
Gjensidig kroppslighet og førrefleksiv forståelse	191

8   INNHOLD

Kroppen og det hele, levende uttrykksfulle mennesket	193
Sinnet er det som kroppen uttrykker	201
Empati – tilbake til røttene	204
REFERANSER	209
STIKKORD	219